

Juryrapport

BROUWER VERTROUWENSPRIJS 2021

De Brouwer Vertrouwensprijs van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen (KHMW) is bestemd voor een project dat binnen Nederland de samenhang en het onderling vertrouwen in de samenleving bevordert. Hierbij wordt gedacht aan een initiatief dat daadwerkelijk wordt toegepast, wetenschappelijk is onderbouwd en de mogelijkheid tot opschaling in zich draagt. Voordrachten voor deze prijs kunnen sinds 2019 ook buiten de kring van direct bij de KHMW betrokkenen worden ingediend. De bekendheid van de prijs groeit en de jury ontving dan ook dit jaar, de vierde editie van de prijs, meer dan 50 voordrachten. De inzendingen zijn talrijker dan voorheen en van hoge kwaliteit. De jury is onder de indruk van de vele uiteenlopende manieren waarop mensen zich inzetten om onze samenleving te verrijken. Alleen al het lezen van de voordrachten geeft veel positieve energie.

Uit deze voordrachten selecteerde de jury een shortlist van vijf projecten die het duidelijkst voldoen aan de genoemde criteria. Bij de indieners van deze voordrachten is nadere informatie ingewonnen.

Elk van deze projecten had zijn eigen sterke aspecten. Sommige meer wetenschappelijk, andere meer praktisch, sommige gericht op een specifieke leeftijdsgroep, andere op een specifiek werkdomein. Alle projecten adresseerden thema's die actueel zijn in de samenleving. Dat maakte een keuze niet makkelijk. Na intensief en zorgvuldig beraad heeft de jury met overtuiging besloten om de *Stichting G1000.nu* voor te dragen voor de Brouwer Vertrouwensprijs 2021.

Sinds 2014 worden door middel van de Stichting G1000 mensen bij elkaar gebracht die elkaar anders niet zouden hebben ontmoet. Dit is een van de fundamentele doelen van de Brouwer Vertrouwensprijs. Een G1000 is een burgerinitiatief dat een brug slaat naar de overheid door persoonlijke ontmoetingen. Door loting geselecteerde inwoners, functionarissen van de overheid, politici, werkgevers en professionals veranderen binnen een G1000 in burgers die naar elkaar luisteren en elkaar proberen te begrijpen. De ervaring leert dat in deze open gesprekken mensen bereid raken het gedeelde belang te wegen naast het individuele belang en dat zij van tegenstelling naar overeenstemming komen. De debat arena wordt een dialoogruimte. De waarde van deze vorm van ontmoeting in het kader van actuele maatschappelijke vraagstukken past in een wereldwijde ontwikkeling van de *deliberatieve democratie* als aanvulling op de bestaande democratische structuren. Vele initiatieven op dit gebied zijn wetenschappelijk begeleid en geëvalueerd. James Fishkin (Stanford University) is een veel geciteerde auteur op dit terrein. Ook de Stichting G1000 verzamelt systematisch gegevens om onderzoek naar de uitkomsten van G1000 bijeenkomsten te ondersteunen.

Een G1000 kan door iedereen worden geëntameerd al leert de praktijk dat het effectiever is wanneer de overheid, die de voorstellen moet gaan implementeren, vanaf het begin betrokken is. Een G1000 kan worden ingezet voor een oneindig scala aan onderwerpen en is daardoor flexibel en tijdloos. Er hebben inmiddels 26 G1000 processen plaatsgevonden met een grote diversiteit van vraagstellingen. Sommige hebben concrete resultaten opgeleverd, voorstellen die door overheden zijn overgenomen, andere minder en soms gingen deelnemers met elkaar verder in richtingen die van tevoren helemaal niet bedacht waren. Daarmee brengt een G1000 een onderwerp tot leven op een innovatieve manier die een aanvulling is op bestaande

structuren in onze samenleving. De beantwoording van de nadere vragen van de jury was open en eerlijk. Er is ook zicht op het feit dat bepaalde groepen heel moeilijk betrokken kunnen worden terwijl representatie van alle geledingen in de samenleving ideaal zou zijn. Het lijkt het geval te zijn dat sommige groepen mogelijk wel zouden deelnemen als er een kleine vergoeding tegenover de deelname zou staan. De jury vraagt zich af of een deel van het prijzengeld eventueel in deze richting aangewend zou kunnen worden.

Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, juryvoorzitter, oud-voorzitter van het Jan Brouwer Fonds van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen

Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, emeritus-hoogleraar empirische politicologie Universiteit Leiden

Prof. dr. D.D. (Douwe) Breimer, emeritus-hoogleraar farmacologie, oud-rector magnificus & voorzitter college van bestuur Universiteit Leiden

Prof. dr. P.A. (Pearl) Dykstra, hoogleraar empirische sociologie Erasmus Universiteit Rotterdam

Drs. W.J. (Pim) van der Feltz, vml. CEO Google Nederland

Prof. dr. I. (Ineke) Sluiter, president KNAW, hoogleraar Griekse taal- en letterkunde Universiteit Leiden

Prof. dr. A.A. (Adriaan) Voors, hoogleraar cardiologie Rijksuniversiteit Groningen, cardioloog UMC Groningen

Prof. dr. ir. M.P.C. (Margot) Weijnen, hoogleraar proces- en energietechnologie Technische Universiteit Delft